

ПОЄДНАННЯ ЛІНІЙ І РОДИН ВІТЧИЗНЯНИХ М'ЯСНИХ ГЕНОТИПІВ

Вивчено результати реципрокного схрещування свиней полтавської м'ясної і української м'ясної порід. Визначено кращі поєднання родин свиноматок з лініями кнурів при чистопородному розведенні та схрещуванні.

Родина, лінія, поєднання, чистопородне розведення, схрещування

Численними науковими дослідженнями і спостереженнями встановлено, що при поєднанні у різних варіантах свині окремих порід, типів, ліній дають неоднаковий господарський ефект. Разом з цим в умовах промислового виробництва свинини навіть незначне підвищення або, навпаки, зниження продуктивності тварин, зумовлене поєднанням вихідних генотипів, призводить у кінцевому підсумку до значних економічних наслідків [1]. Тому однією з головних умов підвищення ефективності схрещування і прояву при цьому гетерозису є правильний вибір вихідних форм, виявлення їхньої позитивної поєднаності в схрещуваннях, а також постійне забезпечення високого рівня селекційної роботи в умовах племінних господарств [2].

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводилися в дослідному господарстві Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН. У групі було відібрано по 32 свинки української м'ясної (УМ) та полтавської м'ясної (ПМ) порід. Вік відібраних тварин — 280–290 днів, а жива маса — 125–130 кг. Свинки були покриті кнурами цих самих порід за схемою реципрокного схрещування [3]. На основі аналізу репродуктивних якостей свиней полтавської м'ясної і української м'ясної порід при чистопородному розведенні та схрещуванні між собою було визначено кращі поєднання ліній і родин.

Результати досліджень. Найвищу продуктивність зафіксовано при поєднанні свиноматок родини Цінної з кнурами лінії Азбеста та в поєднанні Росинка х Цитрус (таблиця).

Багатоплідність тут становила відповідно 11,4 і 11,5 поросятя.

© Ю.Г. Бургу, 2005

Кращі поєднання ліній і родин

Родини	Порода свиноматок	Лінії	Порода кнурів	К-сть свиноматок, гол.	Показники					
					багатоплідність, гол.	великоплідність, кг	молочність, кг	у 2 місяці		КПВЯ
								маса гнізда, кг	к-сть поросят, гол.	
Росинки	ПМ	Азбеста	ПМ	6	10,3	1,21	50,6	162,6	9,4	114,4
Бистрої	ПМ	»	ПМ	4	10,5	1,19	51,3	165,3	9,5	116,2
Центральної	УМ	»	ПМ	6	10,9	1,26	52,8	171,0	10,0	120,7
Цінної	УМ	»	ПМ	5	11,4	1,28	54,1	183,4	10,6	127,9
Росинки	ПМ	Цитруса	УМ	3	11,5	1,24	56,3	176,5	10,2	124,9
Бистрої	ПМ	»	УМ	3	10,3	1,27	51,5	166,3	9,5	116,3
Центральної	УМ	Цукага	УМ	2	10,8	1,24	49,5	165,1	9,6	116,2
Цінної	УМ	»	УМ	4	11,0	1,21	51,4	172,3	9,9	120,5

В інших поєднаннях багатоплідність була доволі високою і коливалася в межах 10,3–11,0 поросят. Слід зазначити, що поліпшення багатоплідності свиноматок при схрещуванні не викликало істотного зниження великоплідності поросят. Найважчими при народженні були поросята від свиноматок родини Цінної, покритих кнурами лінії Азбеста — 1,28 кг та в поєднанні Бистра × Цитрус — 1,27 кг. При чистопородному розведенні полтавської м'ясної породи в поєднанні Бистра × Азбест поросята виявилися дещо легшими — 1,19 кг. В інших поєднаннях великоплідність була на рівні 1,21–1,24 кг.

Маса гнізда поросят при відлученні вважається головним критерієм репродуктивної здатності свиноматок. Цей показник об'єднує не тільки багато- і великоплідність, але і здатність свиноматок виводувати приплід, інтенсивність росту і збереженість поросят [4].

Маса гнізда поросят при відлученні у 2-місячному віці найбільшою була при схрещуванні. Поросята, відлучені від свиноматок родини Цінної, покритих кнурами лінії Азбеста, мали загальну масу 183,4 кг, що більше порівняно з іншими генотипами на 3,9–12,8%. Маса гнізда чистопородних поросят, як полтавської, так і української м'ясної порід, була меншою і дорівнювала 162,6–172,3 кг.

Кількість поросят при відлученні у 2-місячному віці найбільшою була при поєднанні Цінна × Азбест — 10,6 поросяти. Дещо меншим цей показник був у поєднаннях Центральна × Азбест — 10 поросят та Росинка × Цитрус — 10,2 поросяти. В інших поєднаннях кількість поросят у 2-місячному віці була у межах 9,4—9,9 голови.

Комплексний показник відтворних якостей (КПВЯ), який є сумарним показником оцінки свиноматок, був найвищим при поєднанні свиноматок родини Цінної з кнурами лінії Азбеста — 127,9. Достатньо високий показник відтворних якостей зареєстровано в поєднанні Центральна × Азбест — 120,7, Цінна × Цукат — 120,5, Росинка × Цитрус — 124,9.

Висновки. Схрещування дало змогу підвищити продуктивність свиноматок обох порід. Найбільш продуктивним стало поєднання свиноматок родини Цінної з кнурами лінії Азбеста та свиноматок родини Росинки з кнурами лінії Цитруса.

1. *Рибалко В.П., Буркат В.П.* Селекція та гібридизація в свинарстві. — К.: БМТ, 1996. — 144 с.

2. *Зайцев С.* Влияние подбора линий и семейств на продуктивность // Свиноводство. — 1994. — № 4. — С. 11—14.

3. *Методы изучения процессов селекции, разведения и воспроизводства.* — М., 1986. — С. 14—18.

4. *Грудев Д.И.* Генетические основы разведения свиней и повышение их продуктивности // Свиноводство. — М.: Колос, 1974. — С. 190—209.

СОЧЕТАЕМОСТЬ ЛИНИЙ И СЕМЕЙСТВ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ МЯСНЫХ ГЕНОТИПОВ. Ю.Г. Бургу

Изучены результаты реципрокного скрещивания свиней полтавской мясной и украинской мясной пород. Определены лучшие сочетания семейств свиноматок и линий хряков при чистопородном разведении и скрещивании.

Семейство, линия, сочетаемость, чистопородное разведение, скрещивание

COMBINATION OF LINES AND FAMILIES BELONGING TO HOME MEATY GENOTYPES. Yu.G. Burgu

Results of reciprocal crossing of Poltava meaty and Ukrainian meaty breed pigs have been studied. The best combinations of sow families and boar lines with purebreeding and purebred crossing were determined.

Family, line, combination, pure-breeding, crossing